

โรคซิฟิลิส

จัดทำโดย นางเพียว เอนกลา
ที่ปรึกษา อาจารย์แพทย์หญิงเจนจิต ฉายะจินดา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์มานพชัย ธรรมคันโท
ศาสตราจารย์นายแพทย์อนุวัตร รุ่งพิสุทธิพงษ์
หน่วยโรคติดเชื้อทางนรีเวชและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สตรี
ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา
Faculty of Medicine Siriraj Hospital
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โรคซิฟิลิสเกิดขึ้นได้อย่างไร

โรคซิฟิลิสเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ทรีโพเนมาพาลิดัม (Treponema pallidum) เมื่อได้รับเชื้อจะกระจายไปตามกระแสโลหิต ทำให้เกิดพยาธิสภาพได้เกือบทุกอวัยวะ

การติดต่อ ติดต่อได้ 2 ทางคือ

1. จากมารดาสู่ทารก โดยมารดาที่มีเชื้อซิฟิลิสสามารถส่งเชื้อผ่านรกไปสู่ทารกในครรภ์ ทำให้ทารกติดเชื้อตั้งแต่กำเนิด
2. ทางเพศสัมพันธ์ จากคู่สมรสที่มีเชื้อถ่ายทอดให้อีกฝ่าย

ระยะฟักตัว โดยเฉลี่ย 2-4 สัปดาห์

การดำเนินโรค แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรก ระยะที่สอง และระยะที่สาม

อาการและอาการแสดง

ระยะแรก

- มีแผลบริเวณอวัยวะเพศ ลักษณะแผลเรียบสะอาด ขอบแข็งไม่เจ็บ ส่วนใหญ่เป็นแผลเดี่ยว ตื้นๆ เรียกว่าแผลริมแข็ง แผลจะหายได้เองในเวลา 1-2 สัปดาห์
- ต่อม้ำเหลืองที่ขาหนีบโต กดไม่เจ็บ

ระยะที่สอง

- เกิดหลังจากเป็นแผลริมแข็ง 6 สัปดาห์ถึง 6 เดือน
- มีแผลที่อวัยวะเพศ อาจเป็นแผลเดี่ยวหรือหลายแผล ลักษณะเป็นรอยนูนขึ้นจากผิว
- มีผื่นขึ้นตามตัว ฝ่ามือ ฝ่าเท้า
- อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยตามตัว มีไข้ ปวดศีรษะ เจ็บคอ คลื่นไส้ อาเจียน
- ผมร่วงเป็นหย่อมๆ หรือมีขนคิ้วร่วงร่วมด้วย
- ระยะนี้อาการอาจหายไปเองได้ แม้ไม่ได้รับการรักษา แต่เชื้อจะเข้าสู่กระแสเลือดทำให้ผล

เลือดซีฟิไลสเป็นบวกทุกราย

ระยะที่สาม (ระยะแฝง)

- ระยะนี้จะไม่ปรากฏอาการใดๆของโรค แต่สามารถตรวจพบเชื้อได้ในกระแสเลือด ผลเลือดซีฟิไลสเป็นบวก ในสตรีที่มาฝากครรภ์และผู้ป่วยโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์มักพบโรคซีฟิไลสระยะแฝงนี้มากกว่าระยะอื่น

เป็นโรคซิฟิลิสแล้วมีอันตราย

ผู้ที่มีเชื้อซิฟิลิส หากไม่ได้รับการรักษา หรือรักษาไม่ครบตามคำสั่งการรักษาของแพทย์ เชื้อจะแพร่กระจายเข้าสู่อวัยวะต่างๆของร่างกาย เช่น หัวใจ สมอง น้ำไขสันหลัง ทำให้เกิดอาการหลอดเลือดหัวใจอักเสบ ปวดศีรษะ ตาบอด หูหนวก สติปัญญาเสื่อม วิกลจริต หรือถึงกับเสียชีวิตได้

สำหรับสตรีตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อซิฟิลิส อาจเกิดภาวะแท้ง ทารกเสียชีวิตในครรภ์ คลอดก่อนกำหนด หรือทารกพิการแต่กำเนิดได้

การรักษา

ปัจจุบันยังนิยมรักษาด้วยยาเพนนิซิลิน ซึ่งเป็นยาที่ได้ผลดีในการรักษาโรคนี้ให้หายได้ โดยการฉีดยาเพนนิซิลินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 3 สัปดาห์ติดต่อกัน เพื่อให้ยาออกฤทธิ์ต่อเนื่องในการทำลายเชื้อ ในกรณีที่ผู้ป่วยแพ้ยาเพนนิซิลิน จะให้ยาชนิดอื่นรับประทาน เช่น อีริโทรมัยซิน รับประทานต่อเนื่องเป็นเวลานาน 1 เดือน

การปฏิบัติตัวในระหว่างการรักษา

1. มาพบแพทย์ตามแผนการรักษา ผู้ป่วยที่ได้รับยาฉีด ให้มาฉีดยาตามวัน เวลาที่แพทย์กำหนด และครบตามจำนวนครั้งที่แพทย์สั่ง ในกรณีที่รักษาด้วยยารับประทานให้มาพบแพทย์ตามนัด
2. ถ้าได้รับการรักษาไม่ครบตามคำสั่งแพทย์ ต้องเริ่มต้นรักษาใหม่
3. หากมีประวัติเคยแพ้ยาเพนนิซิลิน ต้องบอกให้แพทย์ทราบก่อนการรักษา
4. การติดตามผลการรักษา แพทย์จะนัดมาตรวจเลือดหลังได้รับการรักษาครบ 3 เดือนและนัดเป็นระยะๆ จนครบ 5 ปี หรือเมื่อแพทย์พิจารณาเห็นควรให้เลิกนัดได้
5. กรณีที่ยังรักษาไม่ครบ คู่สมรสยังไม่ได้รับการตรวจเลือด หรือคู่สมรสมีแผลบริเวณอวัยวะเพศ แนะนำให้งดเพศสัมพันธ์ หรือใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์

6. หากตั้งครรภ์ ควรมาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด เพื่อความปลอดภัยของมารดา และทารกในครรภ์

7. สำหรับทารกที่เกิดจากมารดาที่มีเชื้อซิฟิลิส ควรได้รับการดูแลโดยกุมารแพทย์ ตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อลดความผิดปกติของอวัยวะในระยะยาว

8. แนะนำให้คู่สมรสมารับคำปรึกษาและการตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อซิฟิลิส

9. ไม่ควรซื้อยามารับประทานเอง เพราะจะทำให้โรคไม่หายขาดและอาจแพ้ยาได้

หากท่านมีข้อสงสัยใดหรือต้องการรับการตรวจคัดกรองโรคซิฟิลิส กรุณาติดต่อได้ที่ หน่วยโรคติดต่อทางนรีเวชและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สตรี (คลินิก 309) โทรศัพท์ 02-412-9689 หรือ 02-419-7377 เวลา 07.00-15.30น.